

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Hr. Bernhard Baunsgaard og jeg må nok fortsætte et andet sted, hvis vi skal drøfte disse ting til bunds. Det, jeg har talt om, og det, jeg vil holde mig til, er udelukkende den skattemæssige virkning af visse lånearrangementer. Det er dem, jeg har holdt mig til, og intet andet.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja, det har jeg skam også: de skattemæssige virkninger af Handelsbankens lånearrangement, som er, at de kan trække det fra, uden at det kommer til indkomst nogen steder; de skattemæssige virkninger af, at en mand indbetaler et fradragsberettiget kontingent og derefter låner det og får hele pengeforringelsen forærende, uden at det kommer til beskatning nogen steder. Jo, det er beskatningen, jeg taler om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om stempelafgift. (Nedsættelse af afgiften for høstpantebreve).

(Lovforslag nr. L 189. Fremsat 18/3 81).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 4 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om stempelafgift.

[Af Ivar Hansen (V) og Grove (KF) m. fl.]
(Lovforslag nr. L 177. Fremsat 17/2 81).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Venstre og de konservative har med lovforslag nr. L 177 stillet forslag om, at stempelafgiften helt skal fjernes for høstpantebreve. Jeg har været positivt indstillet over for en lempelse, hvad der også har fundet udtryk i det forslag, der drøftes sammen med dette forslag, og hvor regeringen har indstillet, at stempelafgiften nedsættes til taksten for gældsbreve. Når vi ikke har kunnet følge forslagsstillerne til lovforslag nr. L 177 helt ned til nul, hænger det sammen med, at vi – ligesom jeg forstår det er forslagsstillernes opfattelse – mener, at man, når det gælder en række offentlige tjenesteydelser, skal yde en vis betaling for den service, man kan få, og for et normalt høstpantebrev på et halvt hundrede tusinde kroner i pålydende kan de tre promille fortsat ikke siges at være nogen urimelig betaling for ekspeditionen.

Hvad angår en udvidelse af det område, der er omfattet af stempelafgiftslempelsen, er vi ikke indstillet på at imødekomme forslagsstillerne, fordi det bliver forholdsvis uoverskueligt, hvilke kriterier vi skal anvende, men i øvrigt er det, så vidt jeg er orienteret, ikke særlig almindeligt at benytte loven om salgsafgrøder, fordi den pågældende så ikke kan benytte sig af høstpantebreve.

Jeg skal lige sige én ting til om det lovforslag, regeringen har fremsat. Efter forslaget skulle det træde i kraft efter vedtagelsen, men da vi i mellemtiden er blevet gjort opmærksom på, at det allerede nu kan være et problem for landmændene, at de skal have tinglyst høstpantebreve, er jeg indstillet på at stille et ændringsforslag, der går ud på, at høstpantebreve, hvor stempelpligten er indtrådt efter den 1. december 1980, kan blive omfattet af bestemmelserne i lovforslag nr. L 189. Dermed skulle vi være sikre på, at det, der vedrører høsten 1981, kommer ind under loven, og der kan i enkelte tilfælde blive tale om tilbagebetaling af noget stempelafgift.

Stavad (S):

Lovforslag nr. L 177, der er fremsat af venstre og de konservative, og som går ud på, at stempelafgiften på høstpantebreve helt skal bortfalde, må jeg på socialdemokratiets vegne afvise. Vi anser det for rimeligt, at der skal betales en afgift, der i det mindste dækker de direkte udgifter, det offentlige har. I øvrigt er lovforslaget vel heller ikke helt i tråd med det, der normalt tilkendegives fra de to partiers side, idet de normalt ikke går ind for gratis ydelser på andre områder.

Hvad angår lovforslag nr. L 189, der er fremsat af skatteministeren, og hvorefter stempelafgiften skal nedsættes fra 15 til 3 promille, kan vi måske også have nogle betæneligheder ved det, fordi man derved laver nogle undtagelser i generelle regler. Men vi mener, at man dér er inde på et specielt område, og at man ikke kan sammenligne høstpantebreve med normale pantebreve, idet pantebreve normalt har en forholdsvis lang løbetid, hvor høstpantebreve ikke løber mere end ca. ½ år, og derfor vil vi i mange sammenhænge kunne sammenligne et høstpantebrev med et gælds-brev. Den højere stempelafgift, vi har haft hidtil, får en forholdsvis større vægt på et høstpantebrev, netop fordi det har den korte løbetid, og derfor mener vi, det er forsvarligt, at vi nedsætter afgiften til de tre promille; vi mener ikke, at man dermed slår noget hul i de generelle regler for stempeling af pantebreve.

Denne nedsættelse vil også være en hjælp til de landmænd, der er ude i problemer – det er jo typisk landmænd, som har problemer, der må lave høstpantebreve for at få sået deres marker til – og derfor håber vi også, der vil være tilslutning til, at vi får det foreliggende forslag kørt hurtigt igennem tinget.

Jeg vil foreslå, at vi lader lovforslaget gå direkte til anden behandling uden udvalgsbehandling.

Anders Poulsen (V):

Det haster absolut med at få gennemført de lovforslag, vi behandler her. Der er på det allerseneste udarbejdet nogle statistikker fra grovvarerhandelen inden for landbruget, som tydeligt viser, at det vist egentlig går meget godt med at få leveret såsæd til landbrugsbedrifterne, men at kunstgødning halter vold-

somt langt bagefter, og det tyder altså på, at der er behov for, at vi meget hurtigt får disse ting sat på plads.

Fra venstres side foreslår vi, at stempelafgiften helt skal fjernes fra høstpantebrevsområdet, og jeg synes, at den krisesituation, landbruget befinder sig i, i sig selv argumenterer for dette synspunkt. Jeg synes derimod slet ikke, at der er noget, der argumenterer for de synspunkter, ministeren og nu den socialdemokratiske ordfører har gjort sig til talsmand for, nemlig at man altså skulle bibeholde en lille rest af denne stempelafgift som en slags betaling for denne serviceydelse, og hr. Stavad talte om gratis ydelser i den forbindelse. Ministeren nævner jo også i sit forslag, at en nedsættelse af stempelafgiften fra 15 promille til 3 promille vil medføre et provenutab i størrelsesordenen 600.000 kr. Slettede man også de resterende tre promille, ville det vel medføre, at provenutabet voksede med omkring 120.000 kr. Det er egentlig latterligt små beløb, vi taler om i denne forbindelse, set i relation til hele området, og derfor synes jeg ærlig talt, at ministeren allerede her ved førstebehandlingen burde give tilsagn om at ville medvirke til at fjerne denne stempelafgift fuldstændig.

Det er vel i øvrigt umuligt for ministeren at registrere, om de tre promille er en rigtig betaling for disse ydelser, så dette er nok en vinddiskussion. Skulle vi derfor ikke fjerne stempelafgiften fuldstændig? Man kunne egentlig videreføre denne argumentation ved at spørge, om det ikke var en fejltagelse, at der i sin tid i det hele taget kom stempelpligt på dette område. Jeg tror, der er nogle ting, der taler for, at man vedtog venstres forslag og helt fjernede stempelpligten på dette område.

Jeg ved ikke, om ministeren her ved førstebehandlingen er i stand til at redegøre lidt nøjere for provenutabet på de 600.000 kr. og antallet og størrelsen af høstpantebreve. Hvis ikke, kan vi jo vende tilbage til det ved anden lejlighed, for jeg tror, det vil være rigtigt, at vi trods alt gennemfører en meget hurtig udvalgsbehandling af lovforslagene. Vi er fra venstres side indstillet på at gøre denne udvalgsbehandling særdeles hurtig, men jeg tror, det er rigtigt, at vi gennemfører den.

Gammelgaard (KF):

[Gammelgaard]

Det drejer sig her om to lovforslag, hvoraf det ene er fremsat af regeringen, det andet af det konservative folkeparti og venstre. Må jeg i anledning af de to socialdemokratiske indlæg sige, at regeringens lovforslag, som man selv siger det, er et led i regeringens erhvervspolitiske foranstaltninger til støtte for landbruget. Men når man tager det udgangspunkt, forstår jeg ikke, hvorfor regeringen går imod de konservatives og venstres forslag om en fuldstændig ophævelse af stempelafgiften. På den baggrund, som jeg her nævner, altså at der er tale om erhvervspolitiske foranstaltninger til støtte for et bestemt erhverv, mener jeg også, at den argumentation, man fremfører vedrørende betaling for offentlige ydelser, er irrelevant.

Regeringens forslag vil medføre et provenutab på ca. 600.000 kr. årlig. Vi går naturligvis ind for, at der sker en lempelse af stempelafgiften, om end vi helst havde set, at den var blevet ophævet fuldstændig på disse høstpantebreve.

Samtidig må jeg dog sige til skatteministeren, at der er en lang række andre beskatningsområder vedrørende landbruget, han også kunne tage op, og langt mere omfattende økonomisk set end dette til det forholdsvis ringe beløb. Må jeg blot pege på, at landbruget er ramt af stats-, amts- og kommunal grundskyld, af kapitalvindingskat og ikke mindst af formueskat. Hvis man foretager lempelser, der virkelig tæller, af disse skatteregler, vil man opnå langt større fordele og sætte langt mere i gang i landbruget end dette meget begrænsede forslag, som regeringen er kommet med.

Vort forslag skal netop ses i relation til en helt anden landbrugspolitik og en helt anden landbrugsbeskatningspolitik end den, som skatteministeren og regeringen står for.

Glistrup (FP):

På grundlag af de foreliggende oplysninger kan fremskridtspartiet i den konkrete situation, som regeringen har bragt dette land ud i, støtte venstres og de konservatives forslag om, at vi nu afskaffer den særlige erhvervsskat, som stempelafgiften på høstpantebreve udgør. Og da 3 jo er nærmere 0, end 15 er, kan vi for den sags skyld også sige, at regeringens forslag går et skridt i den retning, som altså er fremskridtspartiets poli-

tik, og at vi derfor vil stemme ja til regeringens forslag, hvis det kommer til afstemning før venstres og de konservatives forslag.

Vi er glade for den forsikring, som ministeren gav her fra talerstolen, om, at forslaget, uanset at folketinget selvfølgelig skal behandle det sagligt igennem, kommer til at gælde for alle landbrugere, der udsteder høstpantebreve med henblik på høståret 1981.

En af de ting, som vi gerne vil have undersøgt under udvalgsbehandlingen, er, om disse forslag i og for sig ikke er aldeles overflødige. I forvejen har vi i den gældende § 7, stk. 1, i høstpantebrevsloven en særrregel, der siger: høstpantebreve er stempelfri. Hvorfor i alverden er man dog så fra administrationens side kommet ind på at opkræve disse 15 promille i gebyr? Hvad er det juridiske grundlag for, at man overhovedet opkræver stempelafgift på høstpantebreve i øjeblikket? Så vidt jeg har kunnet efterforske, har dette folketing aldrig ophævet denne § 7, stk. 1, om stempelfrihed for høstpantebreve, som man gennemførte herinde i 1951, og som i øvrigt også stemte med ældre lovgivning på det pågældende tidspunkt.

Derfor er en af de ting, vi kan få gennemdrøftet i udvalget, om ikke det hele kommer til at gå ud på, om skattedepartementet skal tilbagebetale disse stempelgebyrer, som man har opkrævet hos landbrugere i de sidste fem år uden at have den fornødne hjemmel til det.

Kalnæs (SF):

SF kan støtte det forslag, regeringen har fremsat, og det er ud fra en betragtning om, at høstpantebreve egentlig bedre kan ligestilles med gældsbreve på grund af den korte løbetid. Derfor synes vi også, det kan være rimeligt, at der kun skal betales en stempelafgift på 3 promille.

Det vil på den anden side også sige, at vi ikke kan støtte venstres og de konservatives forslag, idet det jo ville skabe en forskel på almindelige gældsbreve og høstpantebreve.

Vores almindelige holdning til høstpantebreve er, at vi synes, det er en dårlig idé at bruge dem, da de lægger meget kraftige bindinger på landmændenes handlefrihed.

Bernhard Baunsgaard (RV):

[Bernhard Baunsgaard]

Ja, jeg formoder også, at de påvirker landmændenes handlefrihed, men jeg går nu også ud fra, at de ikke opretter høstpantebreve for morskabens skyld, men fordi det er nødvendigt for dem.

Vi støtter regeringens lovforslag. Vi mener, det er rimeligt, der kommer nye regler ind her. Vi finder det dog rimeligt af mange grunde, at der stadig væk er god kontrol med, hvordan det ligger med disse høstpantebreve, og derfor finder vi ministerens forslag bedre end det forslag, der er fremsat af venstre og de konservative.

Efter bebudelsen af ændringsforslaget er ministerens forslag fordelagtigt også i den forstand for landbruget, at man vil gå tilbage til den 1. december 1980.

Nu har hr. Glistrup jo allerede bebudet, at han gerne vil have lovforslagene i udvalg, og det vil jeg også, men det er for at få opklaret et andet problem. Ministeren skriver i bemærkningerne til lovforslaget, at det ikke skønnes at ville medføre nævneværdige administrative konsekvenser. Nu er vi i hvert fald nødt til at få afklaret, hvilke konsekvenser af administrativ art det vil medføre, at vi gennemfører denne lovgivning med tilbagevirkende kraft.

Men ellers kan jeg på den radikale gruppes vegne sige, at vi er glade for, det er kommet. Det er nødvendigt for at lette vilkårene for landbrugserhvervet.

Bollmann (CD):

Jeg skal blot sige angående afgiften på høstpantebreve, at der efter CDs opfattelse jo er tale om en meget væsentlig nedsættelse, at det selvfølgelig ville have været rart for landbruget at blive helt fritaget for stempelafgiften, men at der er omkostninger forbundet med tinglysningen for det offentlige, og at vi derfor ikke finder det urimeligt, at der fortsat opkræves en afgift, der som sagt er meget mindre end den nugældende.

Jeg kan også sige, at jeg er glad for ministerens bebudelse af et ændringsforslag, så der ikke bliver overgangsproblemer.

Vi kan altså støtte ministerens lovforslag og må i konsekvens heraf afvise det af venstre og de konservative fremsatte.

Wilhelm (VS):

Det er næppe forkert sagt, at det er de overordentlig følsomme erhvervsstøtteantennener, der har været ude af opfange dette område både fra regeringen og de borgerlige partier. Vi er til det yderste skeptiske over for erhvervsstøtteordninger og er det selvfølgelig også over for denne, men det ser ud til, at det i virkeligheden er ganske rimeligt at parallelisere mere til gældsbrevene end til de langtløbende pantebreve, og vi er derfor nået frem til, at medmindre der skulle dukke ting op under den, skal vi sige eventuelle udvalgsbehandling eller under drøftelsen her i dag, der viser, at den parallel alligevel er skæv, eller at det ville skabe en hel masse præcedens af videre rækkevidde, end det ser ud til i forslaget, så vil vi støtte regeringens forslag, og vi kan også støtte det ændringsforslag, ministeren allerede har bebudet.

Vi kan ikke støtte V og Ks lovforslag.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg ønsker ikke at spille ping-pong om, hvis forslag er bedst. Vi kan lige så godt indrømme, at vi har en aftale med ministeren om, at det med de tre promille skal gennemføres, og så stemmer vi selvfølgelig for det. (*Munterhed*). En aftale er jo en aftale. Det er klart, oppositionen byder over; det har den altid gjort.

Formanden:

Så megen ærlighed virker åbenbart meget humoristisk.

Flygaard (DR):

Retsforbundet kan ikke støtte det af venstre og de konservative fremsatte lovforslag, men vil se velvilligt på det af regeringen fremsatte forslag og også det af ministeren bebudede ændringsforslag ud fra den betragtning, at man i hvert fald skal have sine omkostninger dækket ved at foretage en sådan tinglysning, og hvis omkostningerne ved at foretage denne tinglysning og det, man her skal betale, er nogenlunde sammenfaldende, vil retsforbundets stemmer også blive givet til regeringens forslag.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Til hr. Glistrups orientering kan jeg sige, at stempelfriheden i høstpantebrevslovens §

[Ministeren for skatter og afgifter]

7, stk. 1, blev afskaffet ved § 90, stk. 3, i stempeloven af 1970.

Så skal jeg i øvrigt sige, at antallet af høst-pantebrev i 1980 har været ca. 700 over hele landet på årsbasis, men at vi må antage, at landbrugets nuværende situation betyder, at der vil ske en betydelig stigning i antallet. Det provenu, vi taler om i lovforslaget, bygger altså på den historiske erfaring. Der vil selvfølgelig være tale om større beløb, hvis der sker en forventet stigning, men jo også om større stempelindtægter fra den sats, der bliver tilbage.

Hvad angår de administrative hensyn, vil jeg sige, at det væsentligste administrative hensyn, der er at tage i denne sag, hvis man har lyst til at tage administrative hensyn, er at fremskynde behandlingen så meget som muligt, så tinglysningskontorerne ikke på grund af det ændringsforslag, jeg har bebudet, bliver nødt til at tilbagebetale stempelafgiften i vidt omfang. Ellers kan man vist ikke tale om administrative belastninger ved dette forslags gennemførelse.

Glistrup (FP):

I den nævnte § 90, stk. 3, omtales ikke ifølge det eksemplar, jeg står med her, af ministeren for skatter og afgifters lovbekendtgørelse noget som helst om den pågældende § 7. Der er med andre ord tale om en fortolkning, hvor man har kaldt § 7 for en stempelbegunstigelse, som man i al almindelighed kunne slette, men det kan man bestemt ikke sige at § 7 i høstpantebrevsloven var; det var ikke noget med, at man veldædigt gav en eller anden begunstigelse, det var en ganske klar lovregel, som har stået ganske fast i lovgivningen siden 1951 eller i hvert fald ikke er ophævet på noget som helst tidspunkt her i folketinget ved nogen som helst udtrykkelig vedtagelse. Jeg må derfor til skatteministerens orientering fastholde, at det er med urette, at hans ministerium har opkrævet stempelafgifter på høstpantebrev.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Der er udtrykt ønske om udvalgsbehandling, og jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om fortrinsret i høsten.

[Af Henrik Toft (V) og Niels Andersen (KF) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 176. Fremsat 17/2 81).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Lovforslaget fra venstre og det konservative folkeparti om ændring af lov om fortrinsret i høsten går ud på dels en emnemæssig udvidelse af lovens område, dels at ændre forfaldstiden for pantebrevene. Forslaget er kun forsynet med sparsomme bemærkninger, og der er ikke i bemærkningerne gjort forsøg på at belyse konsekvenserne af forslagens gennemførelse.

Der er fra forskellig side, herunder landbo- og husmandsforeningerne, rettet henvendelse til mig om at foranledige ændringer af de gældende regler for høstpantebrev, specielt om at få genindført den tidligere stempel-fritagelse for disse dokumenter. I stempel-spørgsmålet har regeringen allerede taget et initiativ, hvorom jeg skal henvise til den behandling, vi lige har haft.

Derudover er der blevet fremsat ønske om at få udvidet den periode, inden for hvilken høstpantebrev kan stiftes, og om at få udvidet emnekredsen for de produktmidler, der er omfattet af ordningen, således at i hvert fald også plantebeskyttelsesmidler og eventuel maskinleje og drivmidler kunne komme med.

Med de pengebeløb, det her drejer sig om – alene sprøjtemidler andrager ca. 450 mill. kr. årlig – er der tale om meget vidtrækkende ændringer i den nuværende ordning, som rejser en række samfundsøkonomiske, juridiske og andre problemer.